

### 3. Kommissionens forslag til forordning vedr. etablering af Borgerinitiativet

KOM (2010) 0119 endelig

*Nyt notat.*

#### 1. Resumé

*Kommissionens forslag til forordning om Borgerinitiativet blev fremlagt den 31. marts 2010. Kommissionen foreslår, at en tredjedel af medlemsstaterne er tilstrækkeligt til at udgøre et betydeligt antal medlemslande. Vedr. antallet af underskrifter pr. medlemsstat foreslås en proportionel tilgang ud fra fordelingen af pladser i Europa-Parlamentet. Kommissionen vil etablere et system til registrering af borgerinitiativer, hvor Kommissionen samtidig forpligtes til at give sit syn på, om et forslag falder inden for Kommissionens beføjelser, når en tredjedel af kravene er opfyldt (300.000 underskrifter i min. tre lande). Ved registreringen af initiativer skal initiativtageren samtidig fremlægge oplysninger om evt. finansiering. Medlemsstaterne forpligtes til inden for tre måneder at verificere underskrifterne i henhold til det enkelte lands praksis. Der indskrives en revisionsklausul i forordningen på fem år, hvorefter Kommissionen vil rapportere om implementeringen.*

#### 2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2010) 119 endelig af 31. marts 2010 fremlagt sit forslag til forordning, der skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet, om etablering af Borgerinitiativet. Med Lissabon-traktatens artikel 11 indføres et borgerinitiativ, hvorefter ”et antal unionsborgere på mindst en million, der kommer fra et betydeligt antal medlemsstater, kan tage initiativ til at opfordre Europa-Kommissionen til inden for rammerne af dens beføjelser at fremsætte et egnet forslag om spørgsmål, hvor en EU-retsakt efter borgernes opfattelse er nødvendig til gennemførelse af traktaterne.” Kommissionens forslag baserer sig på grønbogen om borgerinitiativet af 11. november 2009 samt den efterfølgende høring, der udløb 31. januar 2010. Høringen indbragte 329 høringssvar fra interesseorganisationer, private borgere m.v. Derudover baserer forslaget sig på det offentlige møde, der blev afholdt i Bruxelles for alle interessenter den 22. februar 2010.

#### 3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

#### 4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

#### 5. Formål og indhold

Forslagets behandling af emner kan overordnet deles op i to: På den ene side tager forslaget stilling til underskriftsindsamlingernes repræsentativitet, herunder f.eks. antal repræsenterede medlemsstater etc., og på den anden side spørgsmål af mere teknisk karakter som f.eks. certificering af underskrifternes ægthed, tidsfrister for behandlingen af anmodninger etc. De styrende principper bag Kommissionens forslag er dels at sikre, at Borgerinitiativet er repræsentativt for unionens interesser, dels at instrumentet skal være nemt at bruge. Procedurerne skal være simple og brugervenlige, mens svindel og misbrug skal forhindres. Derudover sigter initiativet mod ikke at lægge unødvendige administrative byrder over på medlemslandene.

Forslaget sætter minimumsantallet af medlemsstater til en tredjedel, altså ni medlemsstater. Dermed vil reglerne for Borgerinitiativet være i overensstemmelse med de tærskelværdier, som fremgår af andre dele af traktaten f.eks. bestemmelserne om forstærket samarbejde og subsidiaritetsprocedurerne. Som følge af de argumenter, der blev fremsat under høringsprocessen, lægger forslaget op til en fast grænse for hvor mange underskrifter, der skal indsamles i den enkelte medlemsstat, som er degressivt proportionalt med befolkningen i hver stat. For at sikre, at værdierne er baseret på objektive kriterier, foreslår Kommissionen at basere dem på landenes antal af medlemmer af Europa-Parlamentet multipliceret med 750. Systemet betyder, at tærskelgrænsen for Danmark vil være på 9.750 underskrifter jf. annek 1 i udkastet til forordningen. Forslaget lægger derudover op til, at aldersgrænsen for deltagelse i et borgerinitiativ skal være valgretsalden til Europa-Parlamentsvalg. For at underskrive et borgerinitiativ kræver det derudover, at personen er EU-borger.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen etablerer et system til registrering af borgerinitiativer. Ved registreringen oplyses initiativets titel med en kort beskrivelse af indholdet samt alle kilder til finansiering ved tidspunktet for registreringen. Det er op til initiativtageren at beslutte, hvordan underskrifterne til et borgerinitiativ indsamles. Det er altså også muligt at bruge internettet. Det skal dog være muligt for medlemsstaterne at certificere online-underskrifterne. Det foreslås, at Kommissionen udarbejder detaljerede tekniske specifikationer til brug for implementeringen af dette, og at disse fastlægges ved hjælp af gennemførelsesforanstaltninger. Tidsgrænsen for indsamling af underskrifter sættes til 12 måneder fra initiativets registrering ved Kommissionen. Forslaget lægger op til, at initiativtageren af et borgerinitiativ efter indsamling af 300.000 underskrifter fra minimum 3 medlemsstater indsender en anmodning om godkendelse af Borgerinitiativet til Kommissionen. Kommissionen har derefter to måneder til at tage stilling til, om Borgerinitiativet ligger inden for rammerne af Kommissionens beføjelser og ellers overholder traktatens bestemmelser. Dermed spares medlemsstaterne for at tjekke underskrifter før det ligger fast, om Borgerinitiativet falder inden for Kommissionens beføjelser. Det er i den forbindelse op til det enkelte medlemsland, hvordan de vil verificere underskrifterne. Der sættes en tidsfrist på tre måneder for medlemslandene til at verificere underskrifterne efter indsamlingen er afsluttet. Kommissionen har derefter en tidsfrist på fire måneder til at tage stilling til, om Borgerinitiativet er noget, man vil gå videre med. Beslutningen vil blive givet til initiativtageren, Europa-Parlamentet og Rådet samt offentliggøres.

Kommissionens forslag fastslår derudover, at initiativtageren til et borgerinitiativ bliver ansvarlig for de indsamlede persondata i overensstemmelse med de nationale databeskyttelsesregler, som direktiv 95/46/EC (vedr. beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger) sætter rammerne for.

Kommissionens forslag lægger derudover op til, at der indskrives en revisionsklausul, hvorefter Kommissionen fem år efter ikrafttrædelsen skal reportere om implementeringen af Borgerinitiativets bestemmelser.

Ændringer til forordningens annekks kan ske ved delegerede retsakter i henhold til forordningen om Borgerinitiativets artikel 16, 17 og 18.

## **6. Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om Kommissionens forslag.

## **7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor**

Forslaget har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

## **8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet**

Borgerinitiativet forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget konkret stilling til sådanne overvejelser i forbindelse med de forslag, som Kommissionen måtte fremkomme med som følge af Borgerinitiativet. Der forventes ikke væsentlige statsfinansielle konsekvenser forbundet med Borgerinitiativet.

## **9. Høring**

Grønbogen har været i høring hos EU-specialudvalget for institutionelle anliggender, ligesom der er etableret et ad hoc udvalg, der har drøftet dansk holdning til grønbogens forslag. Kommissionens grønbog har ligeledes været i høring blandt danske organisationer, der er inddraget i den danske EU-beslutningsprocedure. De indkomne svar lægger sig i stor stil op af Kommissionens forslag, som det er præsenteret i KOM(2010) 119 endelig. De modtagne høringssvar er oversendt til Folketingets Europaudvalg.

## **10. Regeringens foreløbige generelle holdning**

Regeringen hilser Kommissionens forslag til forordning velkommen. Sammenfattende ses forslaget umiddelbart at afspejle danske interesser ved at gøre initiativet så let tilgængeligt for borgerne som muligt samtidig med, at der sikres en bred repræsentation blandt medlemsstaterne. Derudover er de administrative byrder for medlemsstaterne holdt på et minimum, hvilket ligger godt i forlængelse af regeringens holdning.

## **11. Generelle forventninger til andre landes holdninger**

Andre medlemslande har endnu ikke ytret sig om Kommissionens forslag, men det forventes, at det generelt vil blive modtaget positivt.

## **12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Grundnotat om Kommissionens grønbog blev den 14. december 2009 fremsendt til Folketingets Europaudvalg.